

Brand på äldreboende med rökspridning via ventilation 23 juni 2022

Upprättad av: Johan Rönmark, Räddningstjänsten Gislaved-Gnosjö
2022-10-07
Eget larmnr: G2022.070855

Förutsättningar och förlopp

Förutsättningar/yttre omständigheter

- Strax efter klockan 15 en dag i juni 2022 inkommer automatiskt brandlarm från ett särskilt boende (äldreboende) i en tätort i Gnosjö kommun. Närmaste styrka som är deltidskår på 5 personer larmas ut.
- Boendet är i två plan och har automatiskt brandlarm, boendesprinkler samt brandcellsgräns kring boenderum. Byggåret är 2002.
- Några minuter senare ringer personal på plats in och bekräftar att det är en brand i ett rum i markplan (plan 1)

Inledande händelseförlopp

- Styrkeledare i eget fordon (förstainsatsperson) är först på plats och konstaterar att branden är släckt. Branden har startat på en spisplatta på s.k. trinettekök.
- Rökspridning har dock skett till ett angränsande boenderum på samma våning samt till plan 2 (planet ovanför) vilket upplevdes som oväntat av brandpersonal och personal på boendet.
- Ledningsenhet larmas också till platsen när brand är konstaterad.

Olycksförloppet och skador

- Branden har varit begränsad till startföremål och närmaste väggar tack vare att personal gör en tidig släckinsats.
- Det har inte blivit så varmt att boendesprinklern har aktiverat.
- Befäl på plats beslutade om att bryta upp vägg för att kontrollera brandspridning i utrymmet bakom trinetteköket. Viss spridning har skett. När väggen bryts upp uppkommer en läcka på ett vattenledning i det dolda utrymmet.
- Akut restvärde påbörjades direkt vilket minskade sekundärskadorna.

Brandplatsen

Startbrandplats på spisplatta.

Spisplattan är försedd med timer + vred och skulle egentligen varit permanent urkopplad. Den boende har lyckats sätta igång plattan, som haft brännbart material placerat på sig.

I taket ovanför finns frånluft samt tilluft. Frånluft finns även i badrummet (som ligger till vänster i fotot)

Schakt bakom väggen där
vattenledningar och el var
draget.

Vikten av att kontrollera sådana
utrymmen syns tydligt eftersom
brandspridning skett i ytskiktet.

Brandskydd för ventilationen på boendet

5 Åtgärder för att förhindra snabb brandspridning

Inom berörda delar

Ytskikt i trapphus och korridorer är i klass I i tak och på väggar på obrännbart material eller tändskyddande beklädnad. Ytskikt på golv är i klass G eller av obrännbart material.

För bostadsrum och andra utrymmen är ytskikt lägst i klass II på väggar och klass I i tak på underlag som ovan. Ytskikt på golv är i klass G.

Bostadssprinkleranläggning finns installerad i alla bostadsutrymmen med tillhörande allmänna utrymmen.

Bostadsdelar är avskiljda från korridorer och allmänna utrymmen i E 30 klass.

Ventilationsaggregaten förses med rökindikering som stänger aggregatet vid brand. Detta avser både ny- och ombyggd del.

Nybyggnaden utgör nio brandceller.

Källaren har 3 st: Lägenhetsförråd, teknik-omklädning och korridor med förbindelsegång mot ombyggnadsdel.

Bottenplan och plan en trappa har bostadsdelar och allmänna utrymmen i en brandcell/plan.

Varje lägenhet har brandavskiljning i E 30 klass (ej ventilationen) mot korridorer.

Trapphuset i 3 plan och utrymningstrapphusen i 2 plan är separata brandceller.

Vinden har ett fläktrum som är egen brandcell.

Ombyggnadsdelen som är i ett plan utgör en brandcell. Varje lägenhet har brandavskiljning i E 30 klass (ej ventilationen) mot korridorer i likhet med nybyggnadsdelen.

Enda undantaget är ett förråd på c:a 4 m², som endast nås utifrån och som är avskilt från bostadsdelar i EI 60.

Denna del av äldreboendet byggdes ny 2002 och utformningen godkändes med hänsyn till dåtidens byggregler.

Varje lägenhet skulle vara egen brandcell i klass E 30 vilket kan fungera i boendesprinklad miljö.

Ventilationsaggregaten ska stängas av vid brand. Ventilationen utfördes utan något skydd mot brand- eller rökspredning.

Detta motsvarar inte alls dagens krav på nivå *förhindra* rökspredning i vårdboenden, hotell m m.

Erfarenheter

- Branden detekterades tidigt av det automatiska brandlarmet.
- Branden släcktes snabbt tack vare personalens tidiga insats.
- Hade den inte släckts hade mer rök kunnat tryckas ut i ventilationen under längre tid, minst till sprinklern hade löst ut av den varma röken.
- Genom tidig släckinsats blev det inte så varmt att boendesprinklern aktiverade.
- Även om det är en relativt begränsad brand så kan det bli stor rökspridning även om lokalen är sprinklad. Detta är speciellt att tänka på när byggnadsreglerna eller tillsyn i grunden innebär att förhindra brand genom sprinkler.
- Ventilationsaggregatet stängdes troligt av genom signal från brandlarmet.
- Genom att aggregatet stängdes av fanns inga tryck i ventilationssystemet vilket möjliggjorde att röken kunde spridas utom kontroll utanför startbrandcellen.
- Denna okontrollerade rökspridning hade kunnat vålla en ännu värre situation om branden inträffat nattetid med betydligt mindre personal på plats.

Fortsatt arbete

- Kommunens fastighetsavdelning har startat en utredning av ventilationsaggregatet samt alternativ som begränsar rökspridning, t ex att hålla frånluftsfläkt i drift vid brandlarm.
- Chefen för boendet är informerad om hur ventilationen fungerar (i nuläget) och ska informera personalen om detta.
- Det är inte otänkbart att ventilationslösningen finns på fler äldreboenden och LSS-boenden. Fastighetsavdelningen ska utreda även detta för åtgärd.

